

Briuselis, 2026 m. liepos 2 d.
(OR. en)

11475/26

Tarpinstitucinė byla:
2026/0189 (COD)

POLCOM 272
CODEC 1384
COEST 537
AGRI 569

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. liepos 2 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 348 final
Dalykas:	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS dėl Armėnijos produktams taikytinų laikinų prekybos liberalizavimo priemonių

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 348 final.

Pridedama: COM(2026) 348 final

EUROPOS
KOMISIJA

Bruselis, 2026 07 02
COM(2026) 348 final

2026/0189 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl Armėnijos produktams taikytinų laikinų prekybos liberalizavimo priemonių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2026 m. gegužės ir birželio mėn. Rusija nustatė ir išplėtė įvairių Armėnijos produktų, įskaitant brendį, vyną, mineralinį vandenį ir žemės ūkio produktus, eksporto apribojimus. Kartu ji sukūrė kliūčių tam tikrų Armėnijos prekių tranzitui per Rusijos Federacijos teritoriją. Ši padėtis daro didelį neigiamą poveikį Armėnijos prekybos galimybėms.

Konkrečiau, dėl Rusijos nustatytų priemonių gerokai sumažėjo Armėnijos galimybės patekti į kai kurias tradicines rinkas, buvo sutrikdytos įtvirtintos tiekimo grandinės ir atsirado rimtų kliūčių Armėnijos eksportuotojams ir gamintojams. Šios priemonės daro neigiamą poveikį Armėnijos eksporto galimybėms ir ekonominiam atsparumui, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir žemės ūkio produktų gamintojams, kurie yra labai priklausomi nuo paveiktų produktų eksporto.

Sąjunga dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą stiprinti partnerystę su Armėnija ir remti Armėnijos ekonomiką. Šis įsipareigojimas visiškai dera su Europos Sąjungos ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimu (toliau – Partnerystės susitarimas)¹, kuriuo, be kita ko, siekiama remti Armėnijos pastangas plėtoti savo ekonominį potencialą ir užmegzti su Sąjunga tvirtesnę bendradarbiavimą prekybos srityje. Šis pasiūlymas taip pat suderintas su 2025 m. gruodžio mėn. priimta ES ir Armėnijos partnerystės strategine darbotvarke, kurioje prekybos įvairinimas, socialinis ir ekonominis vystymasis, junglumas ir atsparumas nurodyti kaip esminiai prioritetai.

Dar iki šio pasiūlymo Sąjunga pagal 2024–2027 m. Armėnijos atsparumo ir ekonomikos augimo planą jau buvo sutelkusi didelę finansinę ir techninę paramą, kurios suma siekė 270 mln. EUR. Teikiant šią paramą, daug dėmesio skiriama investicijoms į junglumą, atsparumą ir verslo plėtrą, taip pat Armėnijos eksporto įvairinimo rėmimui ir Armėnijos produktų populiarinimui naujose rinkose. Solidarizuodamasi su Armėnija dėl tebesitęsiančio išorės ekonominio spaudimo, Komisija rengia paramos paketą, įskaitant daugiau kaip 50 mln. EUR vertės finansinę paramą. Siekiant suteikti skubią ir apčiuopiamą paramą Armėnijos gamintojams ir eksportuotojams, pagerinti jų galimybes patekti į Sąjungos rinką, padėti jiems nukreipti prekybos srautus nuo ribotų maršrutų ir rinkų bei padidinti Armėnijos ekonomikos atsparumą, tas priemones būtina papildyti tiksliniu prekybos liberalizavimu. Todėl Komisija teikia pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos prekybos liberalizavimo priemonės, t. y.:

- laikinas muitų *ad valorem* taikymo sustabdymas pagal bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemą (BLS+), išbraukiant tam tikrus jautrius importui produktus ir įtraukiant tam tikras Rusijos uždraustas žemės ūkio prekes, ir
- muitų *ad valorem* panaikinimas aštuoniems žemės ūkio produktams, nevirsijant taikomų tarifinių kvotų.

Šios priemonės bus taikomos dvejus metus.

¹ Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimas (OL L 23, 2018 1 26, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2018/104/oj).

Šios laikinos ir išskirtinės priemonės padės remti ir stiprinti prekybos srautus iš Armėnijos į Sąjungą. Tai atitinka vieną iš pagrindinių Partnerystės susitarimo tikslų – remti Armėnijos pastangas plėtoti savo ekonominį potencialą ir gerinti šalių bendradarbiavimą prekybos srityje.

Šiame pasiūlyme numatytų prekybos liberalizavimo priemonių imamasi laikantis Partnerystės susitarimo 2 ir 9 straipsniuose nustatytų įsipareigojimų, kuriais kaip esminiai to susitarimo elementai įtvirtinama pagarba demokratijos ir teisinės valstybės principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir kova su masinio naikinimo ginklų platinimu.

Be to, šiame pasiūlyme nurodytomis prekybos liberalizavimo priemonėmis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnio 1 dalį siekiama užtikrinti, kad Sąjungos bendra prekybos politika būtų vykdoma atsižvelgiant į Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje nustatytus Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Siūloma prekybos liberalizavimo priemonė derėtų su Partnerystės susitarimo įgyvendinimu ir jame nustatytu įsipareigojimu gerinti Sąjungos ir Armėnijos bendradarbiavimą prekybos srityje ir padėti Armėnijai plėtoti savo ekonominį potencialą.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Laikydamosi ES ir Armėnijos partnerystės strateginės darbotvarkės ir Partnerystės susitarimo, Sąjunga ėmėsi reikšmingų veiksmų Armėnijos atsparumui, prekybai ir ekonomikos įvairinimui šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis remti, be kita ko, įgyvendindama 270 mln. EUR vertės 2024–2027 m. atsparumo ir ekonomikos augimo planą, investicijas pagal strategiją „Global Gateway“ ir partnerystę junglumo srityje, taip pat papildomą finansinę paramą ir prekybos lengvinimo priemones, apie kurias paskelbta reaguojant į naujausius Rusijos prekybos apribojimus. Sąjunga taip pat ėmė aktyviau bendradarbiauti su Armėnija įvairiose politikos srityse, įskaitant junglumą, paramą verslui ir reformų įgyvendinimą, siekdama stiprinti Armėnijos socialinį ir ekonominį atsparumą ir suteikti alternatyvų ribotiems prekybos maršrutams ir rinkoms.

Todėl siūlomas reglamentas atitinka ES sutarties 21 straipsnio 3 dalyje nustatytą Sąjungos įsipareigojimą užtikrinti įvairių išorės veiksmų sričių nuoseklumą, taip pat SESV 207 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad bendra prekybos politika turi būti vykdoma atsižvelgiant į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus, ir yra grindžiamas šiomis nuostatomis. Visų pirma jis dera su Sąjungos tikslu remti išorės ekonominį spaudimą patiriančius partnerius, skatinti atsparumą ir darnų vystymąsi ir stiprinti ekonominius ir prekybos santykius su Armėnija, kaip nustatyta Partnerystės susitarime bei ES ir Armėnijos partnerystės strateginėje darbotvarkėje.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pasiūlymo pagrindas yra SESV 207 straipsnio 2 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Kaip nustatyta SESV 3 straipsnio 1 dalies e punkte, bendra prekybos politika priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas būtinas norint įgyvendinti bendrą prekybos politiką ir tikslą padėti Armėnijai, taip pat prekybos su Sąjunga srityje, įveikti dabartinius sunkumus.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis pasiūlymas pagrįstas SESV 207 straipsnio 2 dalimi, kurioje numatytos bendros prekybos politikos priemonės.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Atsižvelgiant į neatidėliotiną padėtį Armėnijoje, svarbu, kad siūlomas reglamentas įsigaliotų kuo greičiau. Todėl siūlomos priemonės poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Siūloma priemonė nepadidina reguliavimo naštos bendrovėms.

- **Pagrindinės teisės**

Lengvatinis režimas pagal siūlomą priemonę būtų taikomas su sąlyga, kad bus laikomasi tų pačių pagrindinių principų, kurie įtvirtinti Partnerystės susitarime. Visų pirma Partnerystės susitarimo 2 ir 9 straipsniuose nurodyta, kad pagarba demokratijos ir teisinės valstybės principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei kova su masinio naikinimo ginklų platinimu yra esminiai šio susitarimo elementai.

Siūloma priemonė taip pat atitiktų Europos pagrindinių teisių chartiją.

4. **POVEIKIS BIUDŽETUI**

Remiantis 2025 m. importo iš Armėnijos lygiu, numatoma, kad Sąjunga per metus praras mažiau nei 3 mln. EUR muitų pajamų.

5. KITI ELEMENTAI

- **Igyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Sąjungos ir Armėnijos dvišalės prekybos raidos internetinės ataskaitos pateikiamos specialiose Europos Komisijos interneto svetainėse².

Pasiūlymu nustatomos laikinos ir išskirtinės prekybos Armėnijos kilmės produktais liberalizavimo priemonės, kuriomis siekiama remti Armėnijos prekybos srautus į Sąjungą, reaguojant į Armėnijos eksportui taikomus apribojimus ir kliūtis.

Jame iš esmės numatytas lengvatinis muitų tarifų režimas atrinktiems produktams, laikantis sąlygų, susijusių su kilme, muitinės procedūromis, administraciniu bendradarbiavimu ir galimais sustabdymo ar apsaugos mechanizmais.

Todėl pasiūlymas visų pirma yra trumpalaikė prekybos politikos priemonė ir juo nenustatoma nauja skaitmeninių paslaugų, duomenų valdymo, automatizuotų procedūrų ar skaitmeninių viešųjų paslaugų reglamentavimo sistema.

Jo įgyvendinimas gali būti grindžiamas valstybių narių ir Komisijos jau naudojamais duomenimis ir skaitmeninėmis priemonėmis, tačiau juo nenustatomas joks naujas privalomas reikalavimas naudoti, plėtoti ar pritaikyti tokias sistemas.

Naujos IT sistemos, skaitmeninio sprendimo ar esminio esamų sistemų pakeitimo nereikia. Bet koks duomenų tvarkymas ar keitimasis informacija tik padėtų taikyti laikinas prekybos priemones ir stebėti jų taikymą ir tai nėra naujas duomenų ar skaitmeninis reikalavimas.

Atsižvelgiant į ribotą trukmę ir į tai, kad nėra naujų skaitmeninių reikalavimų, principas „standartiškai skaitmeninis“ netaikomas.

- **Aiškinajamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Atsižvelgiant į tai, kad Armėnijos eksportui taikomi neatidėliotini apribojimai, šia priemone siekiama padidinti importą iš Armėnijos, iš dalies sustabdant muitų tarifų ir importo muitų, taikomų į sąrašą įtrauktiems Armėnijos produktams, taikymą.

²

https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/armenia_lt; https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/statistics_lt.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl Armėnijos produktams taikytinų laikinų prekybos liberalizavimo priemonių**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,
kadangi:

- (1) Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarime⁴ (toliau – Partnerystės susitarimas) nustatytas Sąjungos ir Armėnijos santykių pagrindas. Remiantis Tarybos sprendimu (ES) 2018/104⁵, Partnerystės susitarimo VI antraštinė dalis, skirta prekybai ir su prekyba susijusiems klausimams, buvo laikinai taikoma nuo 2018 m. birželio 1 d. ir, visoms valstybėms narėms ją ratifikavus, įsigaliojo 2021 m. kovo 1 d.;
- (2) Partnerystės susitarimu išreiškiamas Sąjungos ir Armėnijos noras užmegzti tvirtesnį bendradarbiavimą prekybos srityje, kad būtų sudarytos sąlygos nuolatiniam bendradarbiavimui reglamentavimo srityje atitinkamose srityse, laikantis su naryste Pasaulio prekybos organizacijoje susijusių teisių ir pareigų. Vienas iš pagrindinių Partnerystės susitarimo tikslų – prekybos plėtra. Siekiant remti ir paspartinti glaudesnių ekonominių santykių su Sąjunga plėtojimą, tikslinga padidinti prekybos srautus, susijusius su tam tikrų produktų importu;
- (3) nuo 2026 m. gegužės mėn. Rusijos Federacija nustatė didelio masto prekybos priemones, darančias poveikį pagrindinių Armėnijos eksportuojamų produktų, įskaitant alkoholinius gėrimus, mineralinį vandenį, vaisius ir daržoves, importui ir tranzitui. Dėl tų priemonių gerokai sumažėjo Armėnijos galimybės patekti į tradicinę rinką ir buvo sutrikdytos įtvirtintos tiekimo grandinės. Tokia padėtis daro neigiamą poveikį Armėnijos eksporto galimybėms, visų pirma mažosioms ir vidutinėms įmonėms bei žemės ūkio produktų gamintojams, ir gali labai pakenkti šalies ekonominiam atsparumui ir socialiniam stabilumui. Pagal Partnerystės susitarimą bei

³ 2026 m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2026 m. ... d. Tarybos sprendimas.

⁴ OL L 23, 2018 1 26, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2018/104/oj.

⁵ 2017 m. lapkričio 20 d. Tarybos sprendimas (ES) 2018/104 dėl Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Armėnijos Respublikos visapusiškos ir tvirtesnės partnerystės susitarimo pasirašymo Sąjungos vardu ir laikino taikymo (OL L 23, 2018 1 26, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2018/104/oj>).

ES ir Armėnijos partnerystės strateginę darbotvarkę⁶ Sąjunga ir Armėnija įsipareigojo stiprinti savo ekonominius ir prekybos santykius ir remti prekybą bei ekonomikos įvairinimą. Atsižvelgiant į šias aplinkybes ir laikantis solidarumo su Armėnija principo, tikslinga skatinti prekybos srautus ir suteikti nuolaidų prekybos liberalizavimo priemonių forma atrinktiems Armėnijos produktams;

- (4) pagal Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnio 3 dalį, Sąjunga turi užtikrinti savo išorės veiksmų įvairių sričių nuoseklumą. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 207 straipsnio 1 dalį, bendra prekybos politika vykdoma vadovaujantis Sąjungos išorės veiksmų principais ir tikslais;
- (5) todėl turėtų būti nustatytos prekybos liberalizavimo priemonės, t. y. laikinas muitų *ad valorem* taikymo sustabdymas pagal bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos (BLS+) sąrašą su tam tikrais pakeitimais, kurie yra, pavyzdžiui, tam tikrų jautrių importui produktų išbraukimas ir tam tikrų Rusijos uždraustų žemės ūkio prekių įtraukimas, taip pat muitų *ad valorem* panaikinimas aštuoniems žemės ūkio produktams, laikantis taikytinų tarifinių kvotų;
- (6) siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, šiuo reglamentu nustatytos lengvatinės priemonės turėtų būti taikomos su sąlyga, kad Armėnija laikysis: visų atitinkamų šiame reglamente ir Partnerystės susitarime nustatytų sąlygų, atitinkamiems produktams taikomų kilmės taisyklių ir su jomis susijusių procedūrų, taip pat Armėnijos glaudaus administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga, kaip numatyta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2015/2446⁷ ir Įgyvendinimo reglamente (ES) 2015/2447⁸;
- (7) Armėnija turėtų susilaikyti nuo: naujų muitų ar lygiaverčio poveikio mokesčių, taip pat naujų kiekybinių apribojimų ar lygiaverčio poveikio priemonių nustatymo, esamų muitų ar mokesčių dydžių didinimo arba bet kokių kitų prekybos su Sąjunga apribojimų nustatymo. Jei Armėnija nesilaiko kurios nors iš šių sąlygų, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai laikinai sustabdyti visų arba dalies šiuo reglamentu nustatytų lengvatinių priemonių taikymą;
- (8) Partnerystės susitarimo 2 ir 9 straipsniuose nustatyta, kad pagarba demokratijos ir teisinės valstybės principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms bei kova su masinio naikinimo ginklų platinimu yra esminiai šio susitarimo elementai. Tikslinga numatyti galimybę laikinai sustabdyti šiuo reglamentu nustatytų lengvatinių priemonių taikymą, jei Armėnija nesilaiko kurios nors iš nuostatų, kurios Partnerystės susitarime nurodytos kaip esminiai elementai;
- (9) atsižvelgiant į Komisijos vertinimą, atliekamą vykdam reguliarią šio reglamento poveikio stebėseną ir pradėtą gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą arba Komisijos iniciatyva, būtina numatyti galimybę imtis visų būtinų priemonių dėl visų į šio reglamento taikymo sritį patenkančių produktų, kurie neigiamai veikia Sąjungos

⁶ [Europos Sąjunga ir Armėnija priėmė naują strateginę darbotvarkę, kuria siekiama stiprinti partnerystę. Plėtra ir rytinės kaimyninės šalys.](#)

⁷ 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, (OL L 343, 2015 12 29, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

⁸ 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės, (OL L 343, 2015 12 29, p. 558–893).

arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinką, importo;

- (10) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai laikinai sustabdyti 5 konstatuojamojoje dalyje nurodytų lengvatinių priemonių taikymą ir nustatyti taisomąsias priemones tais atvejais, kai panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminantys Sąjungos gamintojai labai paveikiami arba gali būti labai paveikti pagal šį reglamentą importuojamų produktų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁹. Būtina numatyti galimybę, Komisijai atlikus tyrimą, vėl nustatyti muitus visiems į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems importuojamiems produktams, kurie kelia arba gali kelti didelių sunkumų panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminantiems Sąjungos gamintojams;
- (11) atsižvelgiant į neatidėliotiną padėtį Armėnijoje, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir galioti dvejus metus,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonės

Nustatomos šios lengvatinės priemonės:

- (a) I priede išvardytus Armėnijos kilmės produktus leidžiama importuoti į Sąjungą netaikant importo muitų *ad valorem*;
- (b) II priede išvardytus Armėnijos kilmės produktus leidžiama importuoti į Sąjungą netaikant importo muitų *ad valorem*, neviršijant tame priede nustatytų Sąjungos tarifinių kvotų.

Pirmos pastraipos b punkte nurodytas tarifines kvotas pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 49–54 straipsnius administruoja Komisija.

2 straipsnis

Sąlygos, kuriomis suteikiama teisė į lengvatinių priemonių taikymą

1 straipsnyje numatytų lengvatinių priemonių taikymui nustatomos šios sąlygos:

- (a) Armėnija laikosi kilmės taisyklių, nustatytų Deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446 59–70 straipsniuose ir Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 113–126 straipsniuose.

Nedarant poveikio Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 119 straipsnio 1 daliai, sąskaitos faktūros deklaraciją taip pat gali parengti Armėnijos eksportuotojas, registruotas Sąjungos registruotųjų eksportuotojų (REX) sistemoje pagal atitinkamas Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 70, 71, 72, 86, 89 ir 91 straipsnių nuostatas;

⁹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai, (OL L 55, 2011 2 28, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (b) Armėnija dalyvauja užtikrinant veiksmingą administracinį bendradarbiavimą su Sąjunga, be kita ko, kai to reikia kilmės įrodymams patikrinti, kad būtų užkirstas kelias bet kokiai sukčiavimo rizikai;
- (c) Armėnija nenustato naujų muitų arba jiems lygiavėrio poveikio mokesčių ar naujų kiekybinių apribojimų arba lygiavėrio poveikio priemonių, taikomų Sąjungos kilmės importui, nepadidina galiojančių muitų arba mokesčių ir nenustato jokių kitų apribojimų prekybai su Sąjunga, įskaitant diskriminacines vidaus administracines priemones, nebent tai tinkamai pagrindžiama ir apie tai pranešama Komisijai, ir
- (d) Armėnija gerbia demokratijos ir teisinės valstybės principus, žmogaus teises ir pagrindines laisves, taip pat kovoja su masinio naikinimo ginklų platinimu, kaip numatyta Partnerystės susitarimo 2 ir 9 straipsniuose.

3 straipsnis

Laikinas sustabdymas

1. Jei Komisija nustato, kad yra užtektinai įrodymų, jog Armėnija nesilaiko 2 straipsnyje nustatytų sąlygų, ji gali, priimdama įgyvendinimo aktą, visiškai ar iš dalies sustabdyti 1 straipsnyje numatytų lengvatinių priemonių taikymą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Jei valstybė narė paprašo Komisijos sustabdyti bet kurios lengvatinės priemonės taikymą, remdamasi tuo, kad Armėnija nesilaiko 2 straipsnio c punkte nustatytų sąlygų, Komisija per keturis mėnesius nuo tokio prašymo pateikia pagrįstą nuomonę dėl pareiškimo, kad Armėnija nesilaiko sąlygų, pagrįstumo. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad pareiškimas yra pagrįstas, ji inicijuoja 1 dalyje nurodytą procedūrą.

4 straipsnis

Apsaugos priemonės

1. Jei Armėnijos kilmės produktas, kuriam taikomas 1 straipsnis, importuojamas tokiomis sąlygomis, kurios daro neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinkai, Komisija įgyvendinimo aktu gali nustatyti bet kokią būtiną priemonę. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Šios priemonės gali būti taikomos tol, kol tai būtina siekiant neutralizuoti neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinkai.
2. Komisija atlieka padėties Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinkoje vertinimą, siekdama nustatyti priemones pagal 1 dalį. Tas vertinimas pradedamas:
 - (a) gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą, kuriame pateikiama pakankamai 1 dalyje nurodyto neigiamą poveikį rinkai darančio importo *prima facie* įrodymų, kuriuos ta valstybė narė pagrįstai turi pagal 3 dalį, arba
 - (b) savo iniciatyva, kai Komisijai tampa akivaizdu, kad esama pakankamai 1 dalyje nurodyto neigiamą poveikį rinkai darančio importo *prima facie* įrodymų.Pirmoje pastraipoje nurodytas vertinimas turi būti baigtas per keturių mėnesių laikotarpį nuo jo pradėjimo.

3. Atlikdama vertinimą pagal 2 dalį, Komisija atsižvelgia į visus susijusius rinkos pokyčius, įskaitant atitinkamo importo poveikį panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių rinkos padėčiai. Šio vertinimo metu atsižvelgiama į šiuos veiksniai:
- (a) atitinkamo produkto importo iš Armėnijos didėjimo tempą ir apimtį absoliučiaja bei santykinę vertėmis;
 - (b) atitinkamo importo poveikį gamybai ir kainoms Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių rinkoje, kartu atsižvelgiant į importo iš kitų šaltinių raidą.
- Pirmoje pastraipoje nurodytas veiksmų sąrašas nėra baigtinis ir galima atsižvelgti ir į kitus svarbius veiksmus.
4. Krintančiomis aplinkybėmis, kai dėl būtinų padaryta sunkiai atitaisoma žala atitinkamai rinkai, Komisija įgyvendinimo aktu gali laikinai nustatyti bet kokią būtiną priemonę. Tokia apsaugos priemonė gali būti nustatyta tik tinkamai pagrįstu valstybės narės prašymu pagal 2 dalies pirmos pastraipos a punktą ir priimama per 21 dieną nuo prašymo gavimo. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 4 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros. Laikinoji apsaugos priemonė taikoma ne ilgiau kaip 120 dienų.
5. Jei atlikusi 2 dalyje nurodytą vertinimą Komisija mano, kad buvo daromas neigiamas poveikis Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų rinkai, ir ketina nustatyti galutinę priemonę pagal 1 dalį, ji *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia pranešimą apie savo ketinimą nustatyti tokią priemonę. Tame pranešime pateikiama vertinimo pagrindinių rezultatų suvestinė ir nurodomas laikotarpis, per kurį suinteresuotosios šalys gali pateikti savo nuomonę raštu. Tas laikotarpis negali būti ilgesnis nei 10 dienų nuo pranešimo paskelbimo dienos.

5 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Muitinės kodekso komitetas, įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013¹⁰ 285 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su šio reglamento 3 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Komisijai padeda Apsaugos priemonių komitetas, kiek tai susiję su šio reglamento 4 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

6 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimas

¹⁰ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, (nauja redakcija) (OL L 269, p. 1–101, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>).

Šalys apie šiuo reglamentu nustatytą prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimą praneš pagal Partnerystės susitarimą įsteigtame Prekybos partnerystės komitete.

7 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas taikomas dvejus metus nuo jo įsigaliojimo.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

**FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA. PAJAMOS. PASIŪLYMAMS,
KURIE DARO POVEIKĮ BIUDŽETO PAJAMOMS**

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Armėnijos produktams taikytinų laikinų prekybos liberalizavimo priemonių

2. BIUDŽETO EILUTĖS

Pajamų eilutė (skyrius / straipsnis / punktas): 12 skyrius, 120 straipsnis

Atitinkamų metų biudžete numatyta suma (2026 m.): 21 368 300 000 EUR

3. FINANSINIS POVEIKIS

☐ Pasiūlymas finansinio poveikio neturi.

☒ Pasiūlymas neturi finansinio poveikio išlaidoms, bet turi finansinį poveikį pajamoms.

☐ Pasiūlymas turi finansinį poveikį asignuotosioms pajamoms.

Poveikis yra toks:

(mln. EUR, dešimtųjų tikslumu)

Pajamų eilutė	Poveikis pajamoms ¹¹¹²	24 mėnesių laikotarpis, prasidedantis 2027 m. sausio 1 d. (jei taikoma)
12 skyrius, 120 straipsnis	Poveikis nuosaviems ištekliams	-5,4

Padėtis pradėjus taikyti priemonę					
Pajamų eilutė	2027 m.	2028 m.	2029 m.	2030 m.	2031 m.
12 skyrius, 120 straipsnis	-2,475	-2,97	—	—	—

4. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, teisė naudotis siūlomu reglamentu nustatytomis prekybos priemonėmis turėtų priklausyti nuo to, ar Armėnija laikosi visų atitinkamų naudojimosi lengvatomis pagal reglamentą sąlygų, įskaitant atitinkamų produktų kilmės taisykles ir su jomis susijusias procedūras, taip pat nuo glaudaus Armėnijos administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga.

¹¹ Metinės sumos turi būti apskaičiuojamos remiantis 5 skirsnyje apibrėžta formule arba metodu. Pirmaisiais metais metinė suma paprastai mokama netaikant sumažinimo ar *pro rata* principo.

¹² Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 25 proc. surinkimo išlaidų iki 2027 m. imtinai ir 10 proc. vėliau, kaip siūloma COM(2025) 574.

5. KITOS PASTABOS

Skaičiavimai pagrįsti produktų, kuriems taikomas siūlomas reglamentas, importo apimtimi 2025 m. 2025 m. buvo paskutiniai metai prieš pradedant taikyti autonomines prekybos priemones.

Remiantis pirmiau pateiktais skaičiavimais, pagal siūlomą reglamentą prarastos įplaukos iš tradicinių nuosavų išteklių yra 3,3 mln. EUR (bendroji suma, į kurią įskaičiuotos surinkimo išlaidos) $\times 0,75 = 2,475$ mln. EUR 2027 m. ir 3,3 mln. EUR (bendroji suma, į kurią įskaičiuotos surinkimo išlaidos) $\times 0,9 = 2,97$ mln. EUR 2028 m. Bendra grynoji dvejų metų laikotarpio, kuriam taikoma priemonė, suma yra 5,44 mln. EUR¹³.

¹³ Į poveikį pajamoms 2026 m. neatsižvelgiama dėl jo riboto masto.